

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

IV. An Judicium sit qualitas formaliter simplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

sed iudicio ab apprehensionibus separato, non inest compositio conceptuum, ergo, &c.

LXVI. Respondeo Aristotelem solum velle, quod ubicumque inest veritas vel falsitas, inest etiam compositio conceptuum obiectivorum, quæ inest etiam iudicio, eo quod obiectum ipsius sit compositum & multiplex; licet non inest compositio conceptuum formalium, ut infra dicitur.

LXVII. Obijcies 2°. illa censeretur debet Propositione mentalis, pro qua supponitur vocalis; atqui vocalis non supponitur pro iudicio, ergo, &c.

LXVIII. Respondeo distinguendo minorem, atqui vocalis non supponitur pro iudicio, universaliter concedo minorem; non enim apparet, cur homo doctus, qui novit distinctionem apprehensionis propositionalis à iudicio, non possit proferre hanc Propositionem sine mendacio, *Christus non est Deus*; non posset autem, si Propositione vocalis necessarii supponeret pro iudicio; nam iudicium scienter falsum, ut istud foret, semper est mendacium & peccatum: aliquando, nego maiorem; nam in rudibus & idiotis fortè probabilius est supponere pro iudicio; quia apud ipsos, non aliter videntur supponere voces prolata ab homine, quibus constat Propositione vocalis, quam supponerentur prolata ab Angelo in corpore assumpto; quo casu supponerentur pro iudicio, quia Angelus apprehensiones non præmittit; quod ex eo confirmatur, quod rudes illi soleant dicere mentiri, peccare, &c. eos, qui falsas Propositiones vocales faciunt.

LXIX. Obijcies 3°. in hoc distinguitur cognitio Angelica à cognitione humana, quod hæc fiat cum compositione formali, illa sine; atqui compositio formalis requirit plures conceptus, quos non includit iudicium, utpotè qualitas simplex; ergo iudicium ab apprehensionibus separatam non est vera Propositione.

LXX. Respondeo negando antecedens, quia ad distinctionem cognitionis Angelicæ ab humana, sufficit si humana præsuppositivè sit composita ex apprehensionibus, non item Angelica.

DUBIUM IV.

An iudicium sit qualitas formaliter simplex.

LXXI. **D**ixi formaliter simplex, quia satis constat ex Dubio præcedenti, num. 44. esse obiectivè præsuppositivè compositum. Ita communiter Philosophi, Gregor. Gabriël, Sotus, Tolemus, Conimb. Suarez, Hurtadus, &c. contra P. Rubium Perier. Cap. 4. q. 4. num. 61.

RESOLUTIO.

LXXII. **D**ico iudicium est qualitas simplex & indivisibilis formaliter.

LXXIII. Probatur 1°. experientiâ: præmissis terminorum apprehensionibus hujus Propositionis *homo est animal*, omnes experimur nos unico actu iudicare *Petrus esse animal*, ergo, &c.

LXXIV. Probatur 2°. quia natura iudicii talis est, ut feratur in totum enuntiabile; non enim iudicatur vel sententia fertur nisi de toto, ergo, &c.

LXXV. Confirmatur, nolitio, volitio, &c. sunt actus simplices formaliter, ergo, &c. iudicium. Hinc

LXXVI. Colliges iudicium non componi intrinsecè ex apprehensionibus subiecti, copulæ & prædicati, quia nulla est necessitas istiusmodi compositionis; deinde iudicium esset aggregatum per accidens, quia componeretur ex pluribus actibus ex se completis, & non unitis.

LXXVII. Obijcies 1°. omnis propositio debet posse resolvi in terminos; atqui, si iudicium sit qualitas simplex & indivisibilis; non poterit, ergo, &c. Probatur minor, quia in id tantum aliquid resolvi potest, ex quo componitur, ergo, &c.

LXXVIII. Respondeo distinguendo maiorem, Propositione debet posse resolvi in terminos reales vel virtuales, prout composita fuerit, concedo minorem; necessariò in reales, nego minorem; nam sola vocalis obiectiva, & apprehensiva formaliter composita, habet terminos reales; sicut verò apprehensiva virtualiter tantum multiplex & iudicium, sunt virtualiter tantum composita, ita habent tantum terminos & partes virtuales.

LXXIX. Obijcies 2°. iudicium affirmativum dicitur communiter compositio, ergo est formaliter compositum.

LXXX. Respondeo distinguendo antecedens, iudicium affirmativum dicitur communiter compositio activa & intentionalis, per hoc v.g. quod intentionaliter prædicatum componat cum subiecto, concedo antecedens; passiva & formalis, per hoc scilicet, quod in se intrinsecè ex pluribus actibus componatur, nego antecedens: eodem modo responderi debet ad id, quod obijcitur iudicium negativum dici divisionem.

LXXXI. Instabis, Propositione vocalis est formaliter & intrinsecè composita, ergo & mentalis iudicativa. Probatur consequentia, quia talis mentalis, qualis vocalis.

LXXXII. Respondeo negando consequentiam, ad ejus probationem. Respondeo sufficere, si sit repræsentativè composita, sicut vocalis est formaliter in se composita; nam vocalis, non est iudicio intrinseca, sed extrinseca tantum.

DUBIUM V.

Quid veritas & falsitas propositionis.

LXXXIII. **A**ntè Resolutionem Nota 1°. Veritatem & falsitatem posse esse duplicem, unam apprehensionis incomplexæ, & aliam apprehensionis complexæ: veritas incomplexæ est apprehensionis simplicis termini prout in se est, vel non est: veritas autem complexæ est cognitionis apprehensivæ Propositionis obiectivæ prout est in se.

LXXXIV. Nota 2°. nos hic non agere de Propositionis veritate transcendentali, sive in essendo, quæ est proprietas entis in genere, nec aliud realiter, quam entitas cuiusque rei, prout nata est intelligi, sicuti est, unde etiam convenit propriè Propositioni falsæ; sed de prædicamentali, sive in repræsentando, quæ est triplex (& idem est de falsitate) una vocalis, alia apprehensiva, 3^a. iudicativa. His notatis, sit

RESOLUTIO I.

LXXXV. **D**ico 1°. veritas fundamentalis proxima est actus talis in repræsentando, quale est obiectum in essendo: falsitas verò est actus